

JAARVERSLAG VLAAMS-NEDERLANDS HUIS DEBUREN

2025

Foto: Andreas Von Ebbrek

Inhoud

Hoofdstuk 1: Talenten voor de toekomst	3
Hoofdstuk 2: Midden in het maatschappelijk gesprek	20
Hoofdstuk 3: Communicatie en impact	31
Hoofdstuk 4: Samen staan we sterker	37

Talenten voor de toekomst

Inleiding

2025 was voor de talentontwikkelingstrajecten van deBuren een grand cru-jaar. Nooit meldden zich meer kandidaten aan voor de schrijfresidentie en voor Nieuw Geluid en nooit eerder konden we hen zo veel kansen geven.

Binnen de tijdelijke trajecten lag de focus op jong dichttalent (Vers van het Mes), literatuurkritiek (Welbeschouwd), essayistiek (Karakters) en opkomende audiomakers (Korte Golf).

CELA (Connecting Emerging Literary Artists) schakelde een versnelling hoger met de selectie van nieuwe auteurs en vertalers en de officiële oprichting van CELA als Europees platform.

De schrijfresidentie in kerncijfers

- Uit de 342 inzendingen op de open oproep werden in 3 juryrondes met in totaal 10 juryleden de 18 jonge talige makers (leeftijden 18-30) gekozen
- Naast de residentie van 2 weken kregen de residenten ieder 4 individuele redactiegesprekken, 4 andere ontmoetingsmomenten en 2 podiummomenten
- De 18 opdrachtteksten bereiken op 4 manieren verschillende publieken: op papier, online, als audio en op podia in Nederland en Vlaanderen
- 74 alumni traden op in 50 verschillende programma's

Nieuw Geluid in kerncijfers

- Uit de 65 inzendingen op de open oproep werden in 2 juryrondes met in totaal 7 juryleden de 12 opkomende opiniemakers (geen leeftijdsgrens) gekozen
- Zij kregen 4 dagen workshops in Brussel en 4 dagen in Amsterdam
- In 2025 waren er meer dan 40 podiummomenten met Nieuw Geluiders uit de huidige en vorige lichtingen tijdens programma's in Amsterdam, Brussel, Gent, Oostende, Nijmegen, Rotterdam en Utrecht
- De Nieuw Geluiders kwamen 65 keer in de pers

1.1 De schrijfresidentie

De jaarlijkse schrijfresidentie voor jonge talige makers is het grootste en bekendste talentontwikkelingstraject van deBuren. De deelnemers verbleven samen twee weken in Parijs in het huis van Fondation Biermans-Lapôte. Deze residentieperiode vormt het hart van een traject dat een jaar omspannt: van de zorgvuldige selectie van de kandidaten tot en met de reünie.

Het traject biedt tijd, ruimte en middelen voor onderzoek, inspiratie, uitwisseling, reflectie en creatie van nieuw werk. In het voortraject leren de makers elkaar en deBuren kennen. Tijdens het natraject ligt de nadruk op zichtbaarheid via publicaties en presentatiemomenten aan beide kanten van de Vlaams-Nederlandse grens. deBuren zorgt doorlopend voor reflectie en uitwisseling.

De schrijfresidentie stimuleert de artistieke en professionele ontwikkeling van de deelnemers, vergroot het netwerk van jonge makers en genereert zichtbaarheid bij relevante spelers in het literaire en culturele veld.

Foto: groepsfoto Parijs 2025 © Marianne Hommersom

De lichting van 2025:

Alisa Noa Bloemendaal, Ayoub El Ouali, Eelke Veltman, Faye Schumacher, Jane Stuhlmacher, Jeanne Verwee, Joshua Sniijders, Lars Meijer, Maarten Jochems, Maria Magdalena de Cort, Marlena Tokarska, Matthijs van Rumpt, Mayada Srouji, Mirthe Wouters, Rojda Yavuz, rahman QUL, Sanne Lolkema en Zoë Dankert.

Foto: openingsavond Dewi van de Weerd / Lisa Weeda © Marianne Hommersom

“Ik had niet verwacht dat deze residentie me zoveel houvast zou bieden. Houvast in de indeling van het jaar van een zoekende en beginnende kunstenaar, houvast in het werkveld en houvast in de vorm van mensen die op eenzelfde punt in hun leven zijn.”
Deelnemer in evaluatie

Alle 18 goed!

Tijdens **twee grote podiummomenten** presenteerden de makers zich aan livepublieken in Vlaanderen en Nederland: Alle 18 goed! in Antwerpen en Explore the North festival in Leeuwarden. Achter de schermen van deze beide festivals maakten de deelnemers kennis met uitgevers en alumni. Voor de schermen trokken de publieksactiviteiten uitverkochte zalen.

Daarnaast worden de teksten van de deelnemers in de kijker gezet:

- de opdrachtteksten werden gepubliceerd in een speciale uitgave van literair tijdschrift Kluger Hans (oplage: 1.500) onder de titel 'U bevindt zich hier'
- de aanmeldingsopdrachten met thema 'De grens', en de opdrachtteksten 'U bevindt zich hier' verschenen op deburen.eu en de laatste ook als audioversie op Soundcloud
- vrije teksten van deze en voorgaande edities verschenen in diverse media en platformen

"Ik was heel positief verrast over het 'natraject', alles wat na Parijs kwam. Vooraf had ik daar weinig gedachten over, maar dat heeft mij echt heel positief verrast. Het heeft ervoor gezorgd dat ik het echt zag als een residentiejaar."

Deelnemer in evaluatie

Oude werken, jonge schrijvers – Het alternatief

Door een nieuwe samenwerking met het Mauritshuis en Writers Unlimited Internationaal Literatuurfestival in Den Haag vond de Nederlandse presentatie van de schrijfresidentie 2024 plaats in 2025. De vele bezoekers ontvingen allemaal de speciale uitgave van literair tijdschrift De Revisor waarin alle teksten werden gepubliceerd.

“Het is opvallend. Vanaf het moment dat je aan de residentie hebt deelgenomen, ontstaat er een soort familiere gevoel wanneer je elkaar tegenkomt in ‘het echt’. Nog los van de medekandidaten die mee waren op jouw eigen residentie, geldt dit ook voor andere jaarlagen.”

Deelnemer in evaluatie

1.2 Nieuw Geluid

Met Nieuw Geluid investeert deBuren structureel in de ondersteuning van nieuwe stemmen in het publieke debat in Vlaanderen en Nederland: beginnende schrijvers, sprekers en denkers met inzichten die nodig zijn om de wereld van morgen te begrijpen. Nieuw Geluid moedigt jonge mensen aan om het woord te nemen en biedt hen daarbij toegang tot vaardigheden en netwerk. Op deze manier geeft deBuren een injectie aan ontluikend talent én trekken we het publieke debat open.

De masterclasses en workshops vormen het zwaartepunt van het traject in september. We bezochten de redacties van De Standaard, VRT Radio 1, het Hilversumse Mediapark en Brainwash Festival. Een intensief en afwisselend programma!

In oktober toonden de deelnemers tijdens een live podiumevent in Brussel hun talent en visie aan het publiek. Hiervoor bereidden ze zelf hun tekst/column/pleidooi of performance voor. Van het event werden audio-opnames gemaakt zodat hun teksten te herbeluisteren zijn.

Foto's: Brenda en Noël in de opnamestudio van VRT Radio 1. De hele groep bij Omroep Human.

Het podiummoment was een succes, niet enkel omdat de zaal meer dan uitverkocht was, maar ook omdat alle deelnemers het beste van zichzelf gaven. We nodigden professionals uit die kwamen talent scouten. Na het evenement werden verschillende deelnemers aangesproken en werden afspraken gemaakt voor concrete schrijf- en spreekopdrachten.

De lichtung van 2025:

Bono Siebelink, Eline Goethals, Bouke van Balen, Michael van Dijk, Annelies Bontjes, Jelle Jaspar, Dilara Kabak, Brenda Anyango, Jakob de Smaele, Eunique Pierre Van Doorselaere, Camille Van Peteghem en Noël Baffoe Sergeant

Leren spreken en schrijven met impact

Naast het podiummoment in eigen huis, traden de deelnemers ook op op andere podia en festivals

- 10 deelnemers werden in 2025 geprogrammeerd voor het non-fictieboekenfestival FAAR. In 2026 staan 6 deelnemers geprogrammeerd op het festival
- 9 deelnemers traden op tijdens het Festival van de Gelijkheid in Gent
- 2 deelnemers stonden op het podium van Brainwash Festival in Amsterdam
- meer dan 20 oud-deelnemers werden in 2025 door programmamakers van deBuren en onze partners gevraagd als spreker of moderator, in Brussel, Gent, Rotterdam, Utrecht, Nijmegen, Amsterdam...

Nieuw Geluid Live: een meer dan geslaagde avond! Foto: Andreas van Esbroeck

In de pers

Onze alumni verschenen **65 keer in de pers**: in de krant, op de radio en op televisie. De volledige lijst vind je hier: www.deburen.eu/nieuwgeluid#indemedia.

Opvallend in 2025 was dat de grote televisie-omroepen onze alumni wisten te vinden.

Hier zijn we extra fier op

- **Sofie Avery en Will-Limba Moleka** werden geselecteerd door Humo voor hun 30 onder 30 Lijst: de ondernemers, denkers, wetenschappers en artiesten van morgen. HUMO vroeg vaklui uit alle hoeken van de samenleving naar de opmerkelijkste jonge talenten in hun domein
- **Emma Laura Schouten** stond op de shortlist voor de lezersprijs van de Bronzen Uil met haar roman Nachtschade
- **Suzanne Roes** schoof mee aan tafel in de studio van Het Filosofisch Kwintet op 3 augustus op NPO
- **Paola Verhaert** werd uitgenodigd in de studio's van Brainwash voor een explainer video over AI
- **Sofie Avery** zat in maart aan de Tafel van Gert op Play 4 om te praten over grensoverschrijdend gedrag aan de universiteiten
- **Annelies Bontjes** presenteerde de Verkiezingsavond en werd daarna gevraagd door Terzake als expert over de Nederlandse Verkiezingen live op televisie

We vroegen het de deelnemers zelf: wat heb je meegenomen van Nieuw Geluid?

“De workshop van Lara Billie Rense, omdat dat het meest aansloot bij een van de redenen waarom ik aan Nieuw Geluid meedeed. Het ging echt over spreken in de media. Ook de invulling ervan vond ik erg zinvol en prettig: praktische oefeningen, en voldoende ruimte voor waar we zelf tegenaan liepen bij dergelijke mediaoptredens/interviews.”

“Belang van je openstellen voor nieuwe inzichten en denkbeelden. De kracht van kwetsbaarheid. Durf en Audacity zijn een superkracht”

“Community building gefocust op menselijkheid. Innovatief en intentioneel te werk.”

“Warme, aanmoedigend, behulpzaam, creatief en gezellig contact. Er is sprake van events samen doen en we lezen van elkaars werk als dat gevraagd wordt en geven feedback. Dankbaar voor elk uniek individu.”

1.3 Het vervolg: talentontwikkeling als traject

Zowel voor als achter de schermen brengt deBuren de alumni uit onze toonaangevende talentontwikkelingstrajecten samen. We bouwen aan een hecht Vlaams-Nederlands ecosysteem dat zichtbaar en tastbaar wordt tijdens festivals en andere netwerkmomenten. Zo verbinden we generaties talige makers en opkomende opinie-makers duurzaam met elkaar.

NIEUW GELUID: EEN HECHT NETWERK

We brengen de alumni van Nieuw Geluid samen op festivals en blijven met hen in contact via een maandelijkse nieuwsbrief waarin we de optredens en successen van de alumni delen. Dit werkt. De groep alumni wordt steeds groter en hechter. De eerste lichte kandidaten zit nu ook op posities (curator, redacteur, program-mator...) waar ze de nieuwe kandidaten kansen kunnen geven.

Nieuw in 2025 is dat we alumni ook achter de schermen betrekken als programmamaker of curator. Onze talenten hebben de vinger aan de pols van een veranderende wereld en toegang tot contacten die wij niet hebben. Door hen actief te betrekken in het bedenken van programma's en sprekers te suggereren, maken wij onze programmatie rijker en steunen we onze talenten in het realiseren van hun ambities.

FAAR 2025

Op non-fictieboekenfestival FAAR in Oostende werden 10 alumni van Nieuw Geluid geboekt als spreker of moderator. We nodigden alle alumni uit en vroegen Sharvin Ramjan als

festivalreporter. Hij legde op beeld vast welke alumni van Nieuw Geluid en de Schrijfresidentie er waren en vroeg hen wat deze trajecten voor hen betekenen. Een laagdrempelige manier om het publiek thuis te tonen wat zo'n traject inhoudt en wat het je oplevert als jonge maker. Het leverde leuke content op die goed bekeken en gedeeld wordt, en vergroot ons bereik op een organische en authentieke manier.

Alumnus Sharvin Ramjan interviewt alumna Zarissa Windzak die als spreker op het podium staat op FAAR.
Foto: Jozefien Meijer

Waarom zelf vertellen wat we als deBuren doen voor onze alumni als zij dit veel beter en vlotter kunnen verwoorden?

De video's vind je hier, hier, hier en hier.

NIEUW GELUID: VAN SPREKER NAAR CURATOR

In 2025 gaven we enkele alumni het stuur in handen. Zij creëerden samen met ons prachtige programma's. We lichten er hier twee uit.

Lachen met deBuren

Alumnus **Bas Keemink** is filosoof, journalist én stand-up comedian. Via deBuren leerde hij Nieuw Geluid-alumna en opkomend comedian **Kelia Kaniki Masengo** kennen. Beiden vonden het jammer dat er weinig tot geen Nederlandstalige comedy te zien is in Brussel. Bas pitchte bij ons het idee om een Nederlandstalige comedy avond te organiseren bij deBuren, met opkomende comedians uit Vlaanderen en Nederland.

Het doel: jonge talenten een duwtje in de rug geven en het Nederlands laten leven in Brussel. We gaven Bas het stuur in handen. Het resultaat was een uitverkochte zaal en een heel geslaagde avond waarin opkomend talent op een leuke en laagdrempelige manier aan maatschappijkritiek deed. Na een tweede succesvolle pilot in oktober is Lachen met deBuren een vaste waarde in onze programmering. Lachen met deBuren blijkt een fijne manier om ons seizoen en een nieuw kalenderjaar te openen en een ander publiek in onze zalen te krijgen. Bovendien is het voor de Nederlanders vaak de eerste keer dat ze in Brussel optreden. De eerste comedyavond werd opgepikt door **Bruzz** en was aanleiding voor een grote reportage over het belang van Nederlandstalige comedy in onze hoofdstad.

Sfeerfoto van de eerste Debatdate. Foto: Viktor Van Hoof

Debatdate

Dezelfde Bas Keemink woont in Rotterdam, waar debathuis Arminius het format Debatdate organiseert: een avond waarop je gekoppeld wordt aan iemand die je niet kent, om te discussiëren over onderwerpen waarover je het niet eens bent. Bas kwam met het idee om dit ook bij deBuren eens uit te testen om de debatcultuur in Vlaanderen een duwtje in de rug te geven. We testten dit idee uit in oktober en het werkte meteen goed. Vier actuele stellingen structureren de avond en het format zorgt ervoor dat veel verschillende mensen met elkaar praten. In de eerste editie was het publiek zeer divers: van zeventienjarige jongens over enthousiaste studenten tot mondige vijftigers, met zeer uiteenlopende beroepen en achtergronden. In 2026 willen we dit format op regelmatige basis herhalen.

De line-up van de eerste editie van Lachen met deBuren. Foto: Andreas van Esbroeck

SCHRIJFRESIDENTIE: FESTIVAL EN PODCAST

Festival

Vers vuur

Voor de derde keer werkte deBuren samen met Vonk&Zonen om aanstormende literaire makers uit Nederland een (eerste) podiumkans te geven tijdens het festival vers vuur. Dit jaar traden vijf van hen op tijdens dit goedbezochte festival in De Studio in Antwerpen.

VersVuur - © AlineLapeire

Podcast

Kenneth Berth - Aangereden

De teksten die in dit traject ontstaan, vinden ook veelvuldig hun weg naar literaire tijdschriften en platforms, of verschijnen als hoofdstuk in een (debuut)roman of reeks in een dichtbundel. Soms volgt een publicatie al kort na hun deelname, soms verstrikt er wat meer tijd en groeit het initiële project uit tot iets groters – en blijft deBuren aangehaakt als coproductent.

Een voorbeeld daarvan is de succesvolle podcastreeks Aangereden door **Kenneth Berth**. Deze kwam uit in november 2025 op VRT MAX en werd integraal uitgezonden op Radio 1. Aanleiding voor de podcast is de aanrijding waarvan Kenneth slachtoffer was tijdens de schrijfresidentie in Parijs in 2021. In 2022 nam hij, gerevalideerd, opnieuw deel en werkte deze ervaring uit tot zowel een theatervoorstelling (Piéton, 2024, meerdere speelplekken) als tot deze podcastreeks. Focus Knack riep Aangereden uit tot beste podcast van 2025.

NIEUW GELUID: ACHTER DE SCHERMEN

In december 2025 brachten we alle alumni van de vier voorbije edities van Nieuw Geluid samen in Gent tijdens het Festival van de Gelijkheid. Reden hiervoor was dat er 9 alumni geprogrammeerd stonden als spreker of moderator. De ideale gelegenheid om iedereen nog eens samen te brengen. We koppelden het aangename aan het nuttige en nodigden ook professionals uit Vlaanderen en Nederland voor een informele netwerklunch. Alumnus Sharvin Ramjan was weer festivalreporter en bracht dit verslag uit: https://www.instagram.com/p/DSNZNNUD-D_F/

Bijpraten met alumni en netwerken met professionals in Gent. Foto: Jozefien Meijer

SCHRIJFRESIDENTIE: ACHTER DE SCHERMEN

Uitgeversontmoeting

Voorafgaand aan het presentatiemoment Alle 18 goed! kregen schrijfresidenten de kans op een laagdrempelige manier kennis te maken met meerdere uitgevers. Tijdens deze pitchsessies stelden zij hun maakpraktijk en boekproject voor en leerden over het fonds van de verschillende uitgeverijen. De uitgevers zagen hen nadien ook optreden tijdens Alle 18 goed!. Deze kennismaking werd wederzijds gesmaakt en we zullen dan ook opnieuw een uitgeversontmoeting organiseren voor de schrijfresidenten in 2026 gekoppeld aan het presentatiemoment.

AlumniSalon - Schrijftafelsessie © deBuren

AlumniSalon

deBuren stimuleert de verbinding en uitwisseling tussen de alumni uit de verschillende (lichtingen van) trajecten, zoals Nieuw Geluid, Schrijfresidentie, Vers van het Mes, CELA en Eenzame Avonturen. Tijdens festival Explore the North richtten we daarom een AlumniSalon in waar makers elkaar op een informele manier konden ontmoeten en tijdens Schrijftafelsessies met elkaar in gesprek konden gaan rond inhoudelijke kwesties en zo onderling expertise delen. Om de drempel te verlagen om naar Leeuwarden te komen, kregen alumni de mogelijkheid om in te tekenen op accommodatie via deBuren, zodat zij zelf enkel voor de reiskosten moesten instaan.

De selectie van Vers van het Mes 2025 © Sandy Moens

1.4 Tijdelijke trajecten

Naast de schrijfresidentie en Nieuw Geluid, ieder met een jaarlijks terugkerende werking, investeert deBuren ook in kortere talentontwikkelingstrajecten met sterke partners en een specifieke doelgroep.

We werken hierbij vaak met open oproepen en bieden altijd afgebakende opdrachten en professionele begeleiding aan. Tijdens toonmomenten leert het publiek de talenten uit deze trajecten kennen. We lichten er hier vier uit.

Vers van het Mes

Vers van het Mes werd voor de drieënveertigste keer georganiseerd. Partners Perdu, deBuren en Poëziecentrum selecteerden uit 118 nog niet gepubliceerde dichters de dossiers van **Tim Bongaerts**, **Casper Burghgraeve**, **Eelco Couvreur** en **Hannah Jamin Zaouad**. Zij werden begeleid bij het schrijven van een poëtica en traden op in Amsterdam, Gent en Brussel. De Vlaamse programma's waren helemaal uitverkocht voor dit poëtische kwartet.

Welbeschouwd

Tijdens de tweede editie van de workshopreeks **Welbeschouwd** zetten deBuren en Vlaams-Nederlands platform voor literatuurkritiek De Reactor in op het genre van de literaire kritiek. Op het ILFU-festival in Utrecht verzamelden

opkomende literaire critici uit Vlaanderen en Nederland voor de volgende workshops.

- **Recenseren van proza:** Oroppla van Safae el Khanoussi (Sven Vitse)
- **Recenseren van poëzie:** Dobberen van Sophia Byden (Elise Vos)
- **Recenseren van jeugdliteratuur:** Krekel van Annet Schaap (Jaap Friso)
- Geschreven auteursinterviews (Robin Goudsmit) met **Ko van 't Hek**, **Christine Bax**, **Joost Oomen**, **Chris Polanen**, **Teddy Tops** en **Sophie Visser**

Alle deelnemers volgden een online inleiding, waarna ze aan het schrijven gingen. In Utrecht kwamen ze samen voor een bespreking en bezochten ze het festival. Hun stukken verschenen op De Reactor en in het online magazine van ILFU.

Het publiek tijdens de boekvoorstelling van Sharvin Ramjan © Isaac Ponsele

Karakters

Sinds 2024 is deBuren partner van de boekenreeks Karakters, met essays van Vlaamse en Nederlandse auteurs over filosofie en cultuurkritiek in zakformaat. De Karakters ontstaan in samenwerking met Academia Press, Studium Generale Gent en rektov:erso. Elk jaar wordt één Vlaamse en één Nederlandse auteur geselecteerd, telkens een gevestigde naam en een opkomend talent. Rondom elke publicatie organiseren deBuren en Studium Generale een avondvullend programma in Gent. De twee boekjes van 2025 waren De geknevelde vrouw van de Vlaamse **Bieke Purnelle** en Nooit Genoeg van **Sharvin Ramjan**, een opkomende Nederlandse stem en voormalig resident van ons talentontwikkelingstraject Nieuw Geluid.

Tijdens de publieksavond las Ramjan voor, gevolgd door een gesprek met de Vlaamse actrice en theatermaker **Aminata Demba** en de Vlaamse comedian **Kelia Kaniki Masengo**. De Nederlandse dichter **Babeth Fonchie Fotchind** liet zich inspireren door het essay en schreef speciaal voor deze gelegenheid een gedicht dat zij als slot van de avond uitsprak.

Deze drukbezochte avond met studenten uit Gent en het bredere publiek van deBuren is een treffend voorbeeld van de manier waarop we vanuit deBuren kansen creëren voor makers uit onze talentontwikkelingstrajecten. Zowel Sharvin Ramjan als Kelia Kaniki Masengo maakten deel uit van Nieuw Geluid lichting 2023 en Babeth Fonchie Fotchind ging in de zomer van 2020 mee met de schrijfresidentie van deBuren in Parijs.

In 2026 zullen de Karakters geschreven worden door de jonge Nederlandse stadsdichter van Brussel **Lisette Ma Neza** en de Vlaamse **Nele Buyst**.

Korte Golf

Samen met de Nederlandse partners Oorzaken, Beeld & Geluid, VPRO (DOCS) en de Vlaamse VRT (Zandman) organiseerden we de 10de editie van Korte Golf, dé Vlaams-Nederlandse wedstrijd voor de beste verhalende podcasts van drie minuten. Deze editie stond in het teken van de bevrijding. We doken in de archieven van Beeld & Geluid en de VRT, en vonden pareltjes van audiofragmenten rond de bevrijding in 1945, waarvan elke deelnemer er in ieder geval één moest verwerken in hun podcast.

De finale in mei in De Brakke Grond in Amsterdam kreeg vanwege het jubileum een extra feestelijke uitwerking. De presentatie lag in handen van oprichters **Tjitske Mussche** en **Katharina Smets**. Zij gingen in gesprek met de twee oud-winnaars Yelena Schmitz (Vlaanderen) en Mirke Kist (Nederland) over de impact van Korte Golf op hun verdere loopbaan.

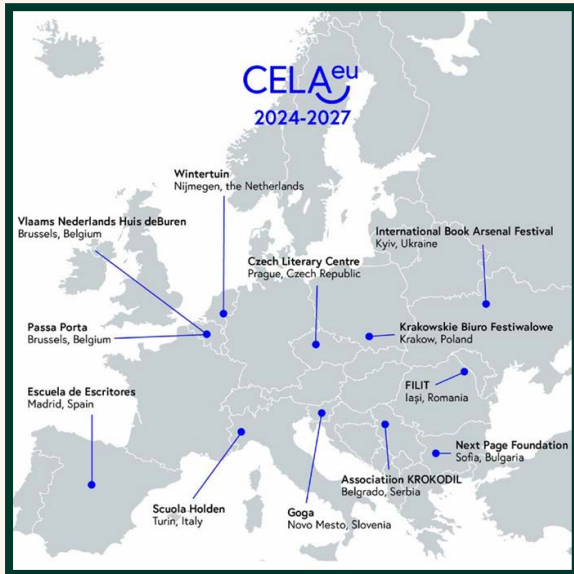
Daarnaast testten we de audiokennis van het publiek met een quiz, luisterden we naar de 5 beste Korte Golfjes en maakten we kennis met de finalisten. Audiomaker en auteur **Anke Verschueren** maakte speciaal voor deze editie audiosamples om elk onderdeel aan te kondigen. Juryvoorzitter **Fresco Sam-Sin** reikte aan het einde van de avond de publieksprijs uit aan de Vlaamse acteur en audiomaker **Tom Van Landuyt** voor Vrijheidswaanzin. De juryprijs van Korte Golf 2025 ging naar de Vlaamse **Xandry van den Besselaar** voor Een week zonder vrijheid.

De band met de talentontwikkende missie van deBuren was helder: Smets, Schmitz en Verschueren zijn alle drie alumni van de schrijfresidentie en komen sindsdien veelvuldig terug in de programmering.

Winnaars Korte Golf 2025 © Maarten Nauw

1.5 Internationaal: CELA

Een overzicht van de deelnemende landen en organisaties

Work Week in Turijn

CELA (Connecting Emerging Literary Artists) ging in 2025 het tweede jaar van de eerste cyclus in. Tijd om elkaar eens in het echt te zien! In januari kwamen alle 33 auteurs, 99 vertalers en teamleden van de twaalf partnerorganisaties samen in Scuola Holden in Turijn voor een internationale work week. Daar was een druk programma gepland vol ontmoetingen (bijvoorbeeld tussen de auteurs en hun vertalers), workshops, vergaderingen, podiumprogramma's en danspartijen. De Vlaamse auteurs in het traject, **Anneleen Van Offel**, **Lieven Stoefs** en **Tülin Erkan**, maakten ook kennis met de festivals die zij later in het jaar zouden bezoeken.

Groepsfoto van de CELA work week © Gaby Jongenelen voor CELA

Festivaltoer door Europa

Alle schrijvers in het CELA-traject reizen naar een internationaal festival, waar ze het podium delen met hun vertaler. In april trok **Tülin Erkan** naar Sofia, waar zij optrad op het Literary Talks Festival, samen met de Oekraïense **Anastasia Levkova** en de Servische **Nikola Lekić**. **Lieven Stoefs** reisde naar Krakau, voor het Konrad Festival, waar hij het podium deelde met **Pia Prezelj** uit Slovenië en **Eliška Beranová** uit Tsjechië.

Het team van deBuren en de Vlaamse auteurs tijdens de work week in Turijn © Gaby Jongenelen voor CELA

In België is het Passa Porta Festival de plek waar CELA-auteurs en vertalers zich kunnen voorstellen. De Roemeen **Iulian Bocai**, de Poolse **Marta Hermanowicz** en de Oekraïner **Myroslav Lajoek** én hun vertalers trokken een mooi publiek tijdens een programma over nieuwe stemmen uit Oost-Europa. Alle vertalers naar het Nederlands gaven een inkijk in hun ambacht tijdens een Vertalerscafé.

Tülin Erkan op Literary Talks in Sofia © Yana Lozeva

CELA-schrijvers en hun vertalers naar het Nederlands, samen op het podium © Jean-Marc Virgin

Leren: masterclass literary curatorship en mentoraat schrijvers

Het CELA-traject zet in op de talentontwikkeling van alle deelnemers en alle partners organiseren online masterclasses. deBuren cureerde kort na de work week een reeks van vijf masterclasses over literair curatorship met als docenten:

- **Yelena Schmitz** (CELA-alumnus) over literaire audioprojecten
- **Melissa Giardina** over het literaire interview
- **Gaea Schoeters** over podiumformats
- **Canan Marasligil** over artistieke reflectie en activisme
- **Steven Van Ammel** over het cureren van een internationaal literatuurfestival

Het project voorziet ook middelen voor een auteursmentoraat, waarbij de schrijvers een budget kunnen besteden aan het verrijken van hun schrijfpraktijk. De auteurs van cyclus één kozen voor individuele schrijfbegeleiding door **Peter Verhelst** en **Roos van Rijswijk**, een uitwisseling over internationaal netwerken met **Gaea Schoeters** en... een ontmoeting met de internationale kunstenares **Berlinde De Bruyckere**. Dat haar visie en die van de schrijvers op elkaar aansluiten, valt na te lezen in een verslag van dit bijzondere moment.

Berlinde De Bruyckere licht toe hoe zij haar artistieke motieven steeds op een andere manier uitwerkt. © Marianne Hommersom

Vertalingen publiceren: uitgeversontmoeting en CELA platform

Het uiteindelijke doel van CELA is dat lezers van over heel Europa kennismaken met sterke Europese schrijvers, ook uit kleine taalgebieden. De CELA-vertalers pitchen de boeken aan de hand van hun proefvertalingen aan uitgevers op hun lokale markt. Na een speeddate-ontmoeting bij het Nederlands Letterenfonds, georganiseerd door de drie Nederlandstalige partners, konden we drie keer juichen. Zowel **Małgosia Briefjes** (Pools-Nederlands) als **Lena van Tijen** (Tsjechisch-Nederlands) konden een vertaalcontract tekenen voor romans van respectievelijk **Marta Hermanowicz** bij Van Oorscot en **Filip Grujic** bij De Arbeiderspers.

De toenadering tot de literaire markt wordt nog sterker door de ontwikkeling van CELA als literair platform, een project waarvoor Creative Europe een totaal bedrag van € 2.800.000 vrijmaakt voor de periode 2026-2029. Dit budget gaat naar beurzen voor proefvertalingen, pitchtraining en reizen. Uitgevers kunnen promotiesteun aanvragen. Alle 17 deelnemende partners selecteren hiervoor schrijvers en vertalers van binnen de drie afgelopen edities van CELA, maar ook van daarbuiten. deBuren lanceert in 2026 de eerste open calls als lid van CELA platform.

Op naar cycle 2!

De CELA-trein dendert voort, want voor cyclus twee (2026-2027) zocht deBuren alweer drie nieuwe auteurs. Een jury, met CELA-alumna **Hanan Faour**, **Steffie van Neste**, literair professional **Harold Polis** en CELA-coördinatoren **Piet Joostens** en **Aline Lapeire** selecteerde uit 24 kandidaten **Lieselot Mariën**, **Tijl Nuyts** en **Tuly Salumu**.

Midden in het maatschappelijke gesprek

Inleiding

Het succes van ons jubileumfestival in 2024 zinderde na in de liveprogramming van 2025. In de geest van het festival, dat een feest van programmatorisch experiment in combinatie met hoge publieksopkomst was, evalueerden we enkele vaste reeksen en probeerden we tal van nieuwe formats en nieuwe samenwerkingen uit.

Het gevolg? We namen afscheid van de vaste reeksen Atelier Actua, Je mag me alles vragen en deBuren Boekt. Ook aan twee internationale samenwerkingen kwam een eind: we droegen het curatorschap van Besmette Stad over en trokken ons terug uit EUNIC.

Zo ontstond ruimte voor formats die flexibeler inspelen op de actualiteit, die meer vertrekken vanuit onze talentendoelgroepen en die op een laagdrempelige wijze een publiek aanspreken. Voorbeelden daarvan zijn Debatdate, Lachen met deBuren en Coming of Rage.

Ons bezoek aan Nederlands Limburg in het begin van het jaar leidde tot nieuwe en hernieuwde samenwerkingsverbanden. Met Jan van Ecyk in Maastricht en met verschillende partners in Heerlen willen we die de komende jaren verder verdiepen, ook met het oog op publieksverbreding.

De piekprogramming vond plaats tijdens het Explore the North-festival in Leeuwarden, waardoor de Friese hoofdstad een weekend lang ook de hoofdstad van de Vlaams-Nederlandse culturele samenwerking was.

Kerncijfers liveprogramming

	Live-activiteiten	Publiek	Publiek per activiteit*
In Nederland	27	6.312	131
In Vlaanderen	34	3.663	99
deBuren (BXL)	31	1.962	70**
Totaal	92	11.937	99

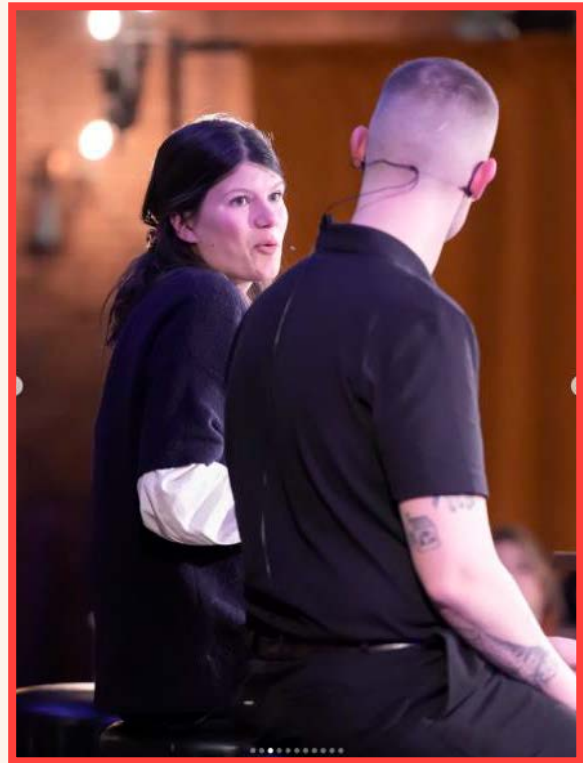
* Dit is een gewogen gemiddelde. Om de gemiddelde publiekscijfers zuiver te houden, zijn hier de 4 bewust kleinschalig gehouden leesclubs (38 bezoekers) uitgefilterd. Ook de twee grote evenementen die we coproduceerden (Dag van de Filosofie in Gent (500) en Explore the North (2900) in Leeuwarden) zijn hier uitgefilterd. We rekenen hierboven het gehele festival Explore the North als één activiteit. Binnen het festival coproduceerden we twaalf activiteiten.

**De maximale zaalcapaciteit van deBuren is 85 personen. Van de 31 live-activiteiten in eigen huis was meer dan de helft uitverkocht.

2.1 In Nederland

Wat is er mis met zelfverbetering? — Rotterdam

Nieuw Geluid-alumnus **Bas Keemink** cureerde in december 2025 een avond voor jonge filosofen in debathuis Arminius in Rotterdam en programmeerde alumna en filosoof **Martha Claeys** als spreker. Martha Claeys sprak voor 350 geïnteresseerde mensen over zelfverbetering en de zin van zelfhulp. Verwachten jonge mensen te veel van therapie? Andere sprekers waren filosofe **Lieke Knijnenburg** en psychotherapeut **Nelleke Nicolai**. Het was een goede manier om filosofie dichterbij een jonger publiek te brengen, en jonge filosofen een groter podium te bieden. De zaal was uitverkocht, het gesprek is te herbeluisteren als podcast.

Studium Generale Utrecht

SG Utrecht organiseerde drie debatten rond feminisme en vastgeroeste vrouwbeelden. deBuren vaardigde als partner jonge filosofen af: **Suzanne Roes** (Nieuw Geluid-alumna) sprak over de politiek van vruchtbaarheid en **Sigrid Wallaert** kwam praten hoe vrouwen nog vaak gecensureerd worden in hun toon en hoe hun woede niet ernstig genomen werd.

Beide evenementen waren uitverkocht met nog honderden mensen die van thuis uit meekeken via een livestream. De video's werden nadien gepubliceerd op YouTube waar ze nog eens 1700 en 1000 keer bekeken werden. Ook werden er videofragmenten gedeeld op Instagram, waardoor het bereik van die avonden in totaal een tienvoud is van de mensen in de zaal.

Filosof Marthe Claeys in Debatpodium Arminius. Foto: Cotton Visuals

Sofie Avery leest het openingsessay voor. YouTube Screenshots.

Verzwegen Verhalen: in gesprek over seksueel geweld – Amsterdam

Hoe voeren we het gesprek over seksueel grensoverschrijdend gedrag? Debathuis De Balie organiseerde er een debat over met documentairemaker **Sunny Bergman**. Wij vaardigden vanuit Vlaanderen theatermaker en Parijs-resident **Julie Cafmeyer** en filosoof Nieuw Geluid-alumna **Sofie Avery** af. Avery sprak het openingsessay uit. Het gesprek werd volledig gefilmd en daarna gepubliceerd op YouTube, waar het nog eens 1100 keer bekeken werd. Een mooi en typisch voorbeeld van hoe we onze alumni inzetten op de juiste plekken op relevante onderwerpen, waar ze een grote meerwaarde bieden voor het gesprek.

2.2 In Vlaanderen

Samenwerking Studium Generale Gent – Grenzen: Consent & Safe(r) Spaces

In 2025 werkte deBuren opnieuw samen met Studium Generale Gent. 2025-2026 staat in het teken van Grenzen. Tijdens de aflevering over de vergeten geschiedenis van consent gaven historici **Jolien Geybels** en **Chanelle Delameillieure** in een druk bezochte MIRY Concertzaal een inblik in het door hun samengestelde boek Consent aan de hand van drie historische figuren die zich verzetten tegen de dwingende kaders van hun tijd.

Nadien voerden zij met **Anneleen Lemmens** en **Douwe Haenen** een gesprek over de relevante lessen over toestemming die uit zulke verhalen te leren zijn. **Yusra Benfquih** (oud-resident van de schrijfresidentie van deBuren) bracht fragmenten uit haar briefwisseling met **Alara Adilow**, getiteld Ik wil, wil jij ook?, een briefwisselingsproject uit 2025 van deBuren en Hard//hoofd.

Festival van de Gelijkheid in de Vooruit in Gent

Tijdens het Festival van de Gelijkheid organiseerde deBuren dit keer een tweetal programma's: een slotavond in het kader het briefwisseling-project Ik wil, wil jij ook? met auteurs **Alara Adilow** en **Yusra Benquih** en een gespreksmiddag over Safe(r) Spaces met Studium GeneraleGent. In een volle theaterzaal in Vooruit gaven **Sita Mohabir** (Equitable Inclusion), filosoof **Sofie Avery** (oud-resident Nieuw Geluid) en kunstenaar **Elly Van Eeghem** in drie mini-keynotes de safe(r) space tegen het licht: is die begrenzend of net bevrijdend, en is ze überhaupt mogelijk? Het nagesprek werd in goede banen geleid door **Anneleen Lemmens**.

Ik wil, wil jij ook? © Andrii Kleimichew

Safe(r) Spaces © Oksana Adamova

2.3 In Brussel

In 2025 experimenteerden we met het organiseren van actuele programma's die kort op de bal werden georganiseerd. Eén van de geslaagde voorbeelden uit het voorjaar is het tweeluik dat we organiseerden naar aanleiding van de serie Adolescence. Het succes van deze Netflix-serie wakkerde in Nederland en Vlaanderen het debat aan over de gevaren van de manosphere. Wereldwijd staan jonge mannen steeds negatiever tegenover gendergelijkheid en de democratische rechtsstaat. We stelden ons de vraag hoe groot dit probleem is in Vlaanderen en Nederland en welke strategieën werken tegen toxische mannelijkheidsidealen. In een paar dagen boksten we met het team van deBuren een programma in elkaar dat vervolgens in korte tijd helemaal uitverkocht was.

Tijdens de eerste gespreksavond op 3 april in onze zaal in Brussel sprak **Douwe Haenen** met onderzoeksjournalist **Eva Hofman** (De Groene Amsterdammer), jeugdwerker en comedian **Karim Shatla**, leraar en oud-resident van Nieuw Geluid **Michiel van der Padt** en auteur, fotograaf en Instagrammer **Nienke 's Gravemade**. De avond was in een paar dagen tijd uitverkocht. Er ontstond aan het einde een uiterst boeiend gesprek met de sprekers en het publiek over de vraag welke rol ouders, scholen, sportclubs en jongerenverenigingen kunnen spelen in de opvoeding van onze jongeren.

Vanwege het succes van deze eerste avond vroeg De Balie ons om samen een vervolggelbesprek te organiseren in Amsterdam. Dit werd 'Van broederschap naar vrouwenhaat', met opnieuw **Eva Hofman** en daarnaast socioloog **Linda Duits** en opiniemaker **Karim Amghar**. Vanuit Vlaanderen was cultuurwetenschapper **Ico Maly** aanwezig. Het gesprek werd gefilmd en werd nadien 1.700 keer bekeken.

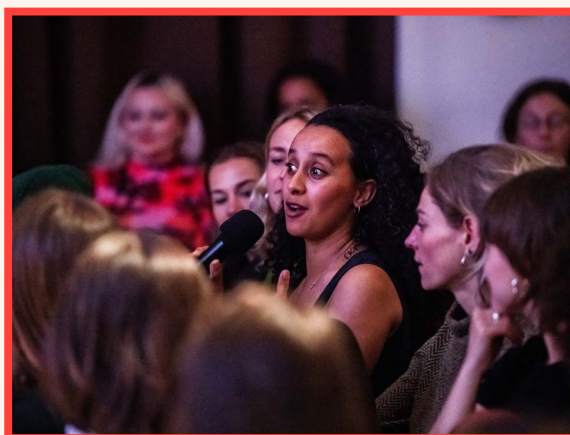
Coming of Rage

In april ontstond er ophef omdat een Vlaamse student gynaecologie werd veroordeeld voor verkrachting, maar geen straf kreeg. In dezelfde periode bleek dat in Kortrijk minstens 41 vrouwen het slachtoffer werden van spiking tijdens het uitgaan. In Nederland ontstond ophef over een uitspraak van advocaat **Gerard Spong**. In de documentaire Blauwe ballen van **Sunny Bergman** zei hij: 'Vrouwen laten zich snel verkrachten, geven gauw hun verzet op.'

Op sociale media leidde dit tot een golf van woede en verontwaardiging. deBuren wilde deze collectieve woede capteren. Niet aanwakkeren, wel een plaats geven: om woorden te geven aan onmacht en frustratie in plaats van ze in te slikken en om samen te komen over de grenzen heen en daar kracht uit te putten. We organiseerden een avond met optredens van dichters, schrijvers, filosofen en muzikanten die ons publiek hielpen om hun woede te kanaliseren. Met schrijvers **Emy Koopman** (Parijsresident) en **Dalilla Hermans**, woordkunstenaar **Lisette Ma Neza**, activist en jeugdwerker **Eva Destoop**, filosoof **Sigrid Wallaert**, schrijver en actrice **Nienke 's Gravemade**, schrijver **Anne Ballon**, filosoof **Piet Ruig** (Nieuw Geluid alumnus) en spoken word performer **Anna Borodikhina**.

Schrijver en presentator **Sharvin Ramjan** (Nieuw Geluid alumnus) was de gastheer van de avond. ANGRYBODIES sloot de avond af, een explosieve performance die de emanciperende kracht van woede viert in de vorm van punk-songs. We organiseerden dit event samen met Hyster-X, een collectief voor feministische makers.

Door in te spelen op de actualiteit en onze communicatiestrategie daarop af te stemmen, organiseerden we een evenement dat in een paar weken tijd uitverkocht raakte en nog maanden resoneerde.

Foto's: © Andreas Van Esbroek

Verkiezingsavond

Op 29 oktober trokken de Nederlanders naar de stembus. Dankzij deBuren hoefden Nederlanders en Nederbelgen in Brussel de uitslagen van de Nederlandse Tweede Kamerverkiezingen niet alleen vanaf hun bank te kijken maar konden ze bij deBuren de verkiezingsuitslag live op het grote scherm volgen.

Annelies Bontjes, correspondent België voor Trouw en **Bono Siebelink**, programmamaker en redacteur, beiden Nieuw Geluid-deelnemers, staken eigenhandig de hele avond in elkaar, met een Verkiezingsbingo, een interactieve quiz en vooral veel animo. Politiek filosoof en Nieuw Geluid deelnemer **Jakob de Smaele** bracht een Vlaamse blik op het Nederlandse politieke schouwspel. We installeerden drie airfryers in ons piepkleine keukentje en voorzagen ons publiek van veggie bitterballen.

Het evenement was een groot succes, we hadden stoelen te weinig om ieder te zetten. Ook dit programma werd in enkele weken tijd in elkaar gestoken en met hulp van onze jonge talenten uitgewerkt tot een succes. Opnieuw zorgden de ervaring en slimme inzichten

van de collega's van communicatie ervoor dat de boodschap bij het juiste doelpubliek terechtkwam en ons wisten te vinden.

Een extra mooie uitloper van dit programma was dat dit evenement ruim opgepikt werd door de pers. **Annelies Bontjes** vertelde erover op Bruzz, op Radio 1 en werd de dag nadien zelfs gevraagd door Terzake om in de studio haar inzichten te komen delen.

Annelies Bontjes
Correspondent Trouw

Annelies Bontjes op Terzake

Bono en Annelies in hun nopjes op het podium

2.4 Piekprogrammering

Explore the North/zuiderBuren

In het kader van het nieuwe meerjarenplan, en met de goede ervaringen bij het eerste We zullen doorgaan-festival in onze broekzak, pakt deBuren voortaan ieder jaar groot uit met meerdere programma's in een festivalcontext. Tijdens de even jaren met een festival in Vlaanderen, tijdens de oneven jaren in Nederland.

Explore the North, het Nederlandse festival waarmee deBuren al bijna tien jaar nauw samenwerkt, was het eerste Nederlandse festival dat we uitkozen voor deze piekprogrammering. Onder de noemer 'de zuiderBuren' brachten we verschillende lijnen samen tijdens een samenwerking die liefkozend 'de Vlaamse invasie' werd genoemd.

U bevindt zich hier

Op elke festivaldag stonden schrijfresidenten van 2025 op het podium van de Westerkerk. deBuren, Explore the North en Kluger Hans werkten samen de opdracht uit. Elke auteur kreeg een coördinaat rondom Leeuwarden. De makers lieten zich prikkelen door iets in hun blikveld en gingen daarmee aan de slag in hun eigen artistieke taal. Ze schreven korte, krachtige teksten met als de rode draad de woorden: U bevindt zich hier. Steeds zes auteurs brachten in de Westerkerk hun tekst ten gehore. Ook gingen ze met moderator en alumni-schrijfresident **Lin An Phoa** in gesprek over hun invalshoeken. De kerk zat driemaal helemaal vol. Alle bezoekers ontvingen de speciale editie van Kluger Hans.

De Verwonderkamer

Een vertrouwde samenwerking tussen deBuren en Explore the North is residentietraject De Verwonderkamer. Opnieuw selecteerden we twee Vlaamse en twee Friese multidisciplinaire makers die in het vroege najaar samen op residentie gingen in Leeuwarden om het resultaat voor te stellen op het festival in november.

Ellis Meeusen en Francesca Birlogeanu, de Vlaamse helft van De Verwonderkamer © Roan de Vries

Deze keer matchten we de Vlaamse **Ellis Meeusen** en **Francesca Birlogeanu** met de Friese **Sybre van der Velde** en **Hannes Schievinck** (die we ook al leerden kennen als illustrator bij Het Rode Oor). Zij lieten zich inspireren door het thema 'geestelijke gezondheid buiten de grootstad' en het boek De laatste dagen van de dorpsgek van de Friese **Anne-Goaitske Breteler**. Zij was ooit ook schrijfresident én deelnemer aan De Verwonderkamer. Ellis, Francesca, Sybre en Hannes maakten een literaire voorstelling, waarin een party tent symbool staat voor het dorpse leven waar de personages zich buiten voelen vallen.

Bijna het hele deBuren-team was aanwezig op Explore the North

De Collectieve Verbeelding

Tijdens het publieksfestival organiseerden Explore the North en deBuren ook een uitverkochte miniconferentie onder de noemer De Collectieve Verbeelding. Een middag voor professionals met een focus op literatuur buiten het boek en het werken als (literair) kunstenaarscollectief.

Speciaal voor deze conferentie nodigden we een viertal collectieven uit Nederland en Vlaanderen uit om zich te presenteren, om met ons te delen hoe ze werken, waar ze mee worstelen en waar de kansen liggen voor hun manier van werken. Het gaat om Drie Dagen Fris, PANDA, Teletext en Magdalena Collectief. In elk van deze collectieven zijn alumni van de talentontwikkelingstrajecten van deBuren actief, Drie Dagen Fris ontstond zelfs vanuit zo'n traject. De presentatie van de middag was in handen van **Teddy Tops**. Het werd een middag vol inspiratie en nieuwe contacten!

De Collectieve Verbeelding bereikte een publiek van schrijvers, interdisciplinaire kunstenaars, (literaire) professionals, fondsen, vertegenwoordigers van fondsen en overheden uit Nederland en Vlaanderen.

De Collectieve Verbeelding ontstond in samenwerking met de lage landen die tijdens het gehele festival aanwezig waren met de Mediakaravaan.

Collectief Drie Dagen Fris, ooit geboren tijdens De Verwonderkamer, stelt zich voor aan een zaal voor professionals en collectieven © Dieuwke de Jong

Vertaler Zindzi Tillot overhandigt het eerste exemplaar van de bundel aan de dochter van Ella Wassenaer © Roan de Vries

Ella Wassenaer

In 1959 verscheen de dichtbundel 'reade runen' van Ella Wassenaer (een pseudoniem van Lipkje Post-Bueckens). Een wervelend werk dat thema's als vrouwelijkheid, religie en erotiek in een vernieuwende vorm tot een literair kookpunt brengt. Vijfenzestig jaar later herontdekten vier jonge makers tijdens een samenwerking tussen deBuren en Explore the North deze bundel via een door henzelf ontworpen en gespeelde literaire performance.

Een jaar later presenteerden we op het festival een tweetalige heruitgave van dit avantgardistische werk in een coproductie met uitgeverij Pelckmans en met steun van het Nederlands Letterenfonds. 'reade runen' verscheen zodoende opnieuw in het Fries en als 'rode runen' in een eigentijdse Nederlandse vertaling, verrijkt met literaire teksten en verdiepende essays. Van de negen oorspronkelijke bijdragen aan deze bundel werden er vijf geschreven door alumni van talentontwikkelingstrajecten van deburen.

De uitverkochte presentatie werd een ontroerend hoogtepunt van het festival, met name toen presentator en oud-schrijfresident **Sophia Blyden** in gesprek ging met vertaalster **Zindzi Tillot Osuwu** en met **Ypkje Hoekstra-Post**.

FLOOD THE ZONE WITH SHIT

Samen met Oorzaken en Explore the North brachten we twee makers samen voor de creatie van een audiowerk waarbij de focus ligt op inclusie, experiment en performance. Voor dit soort genre-overschrijdende werken is het doorgaans niet evident om middelen te vinden. Door een duo van Vlaams-Nederlandse makers middelen, coaching, presentatiemogelijkheden en productionele ondersteuning aan te bieden, creëren we een ruimte waarin makers vrij kunnen creëren. Voor deze maakopdracht werden audiomaker **Pauline Augustyn** en theatermaker **Veerle Van Overloop** geselecteerd. Zij maakten samen de audioperformance **FLOOD THE ZONE WITH SHIT** die in december werd geprogrammeerd op Explore the North in Leeuwarden en op Oorzaken Festival in De Brakke Grond in Amsterdam.

In Leeuwarden waren alle presentatiemomenten uitverkocht. In de installatie namen telkens groepjes van 10 deelnemers in een intieme kamer plaats rond een microfoon, omsingeld door propjes papier. Luisterend naar een audiostream werd het publiek overspoeld door

FLOOD THE ZONE WITH SHIT tijdens Explore the North

politieke slogans en kregen ze de oproep om zelf het spreekgestoelte te beklimmen. Een geslaagd moment van verdieping, waarbij het publiek de mogelijkheid kreeg om na te denken over wat ze gehoord hebben en samen in gesprek te gaan over de vraag waar ze de ruimte zelf graag mee zouden willen invullen.

Communicatie en impact

Van stakeholderonderzoek naar een nieuwe positionering

Naar aanleiding van het visitatierapport en het begin van onze nieuwe meerjarenperiode hield deBuren de eigen positionering tegen het licht. Samen met externe consultants van Strategies & Leaders en een representatief kernteam van deBuren doken we in de missie van deBuren en ondernamen we stappen om de nieuwe beheersovereenkomst te vertalen naar een helder, afgebakend en wervend verhaal.

Voor we aan die sessies begonnen, voerden Strategies & Leaders in het najaar van 2025 een stakeholderonderzoek uit. Programmamakers, beleidsmakers, talenten en ambassadeurs uit Nederland en Vlaanderen vertelden waar volgens hen de sterktes en uitdagingen van deBuren liggen.

Op basis van dit onderzoek kregen we nog scherper waarom deBuren op aarde is en hoe we dat verhaal nog sterker kunnen uitdragen. Intern is het antwoord op die vragen best duidelijk, maar het is en blijft complex om dat te vertalen naar een communicatieverhaal dat kernachtig is en tegelijk de lading dekt.

Door dit traject dat doorloopt tot begin 2026 hebben we alles in handen om via een nieuw stakeholderonderzoek onze koers en ons verhaal af te toetsen en, waar nodig, bij te sturen.

Meetbare impact geduid

2025 werd een jaar waarin het communicatieteam de resultaten van diverse experimenten in een duurzame(re) strategie goten. Naast het promoten van onze reguliere programma's, voorzagen we voldoende ruimte in onze communicatiestrategie om meer te vertellen over onze werking en hoe wij met deBuren het verschil maken.

Daarmee hadden we meerdere doelstellingen voor ogen:

- Een breder publiek bereiken
- Helder maken wat deBuren doet
- Meer Nederlanders bereiken

De zaken die we in 2024 leerden, werden in 2025 geoptimaliseerd:

- De festivalcampagne werd een impactcampagne
- Storytelling via videocontent werd nog breder ingezet
- We creëerden een zichtbaarheidscampagne voor deBuren tijdens een festival in Leeuwarden (Explore the North)

Middelen van print naar digitaal

Om bovenstaande doelstellingen te kunnen realiseren, hadden we middelen nodig. Die vonden we door afscheid te nemen van ons printmagazine. Elk jaar drukten we 6.000 exemplaren, maar na een analyse vonden we voldoende argumenten om die middelen op een andere manier in te zetten:

- Het magazine werd grotendeels verdeeld onder abonnees in Vlaanderen
- We bereikten er vooral een ons al trouw publiek mee

Met de middelen die vrijkwamen, konden we investeren in meer contentcreatie en in een campagne die deBuren meer zichtbaarheid moest opleveren.

- Websitebezoekers: 180.537 (+3,6%)
- LinkedInvolgers: 1725 (+32,4%)
- Instagramvolgers: 8732 (+28,3%)
- Facebookvolgers: 11.002 (-0,4%)
- Openingsrate nieuwsbrief: 51,8% van 5149 abonnees (-1,1%)

Bereik in cijfers

In 2025 werden de sterke resultaten van 2024 vooral geconsolideerd en voortgezet. Een belangrijk gegeven om rekening mee te houden, is dat het festival in 2024 voor heel veel bereik zorgde. In 2025 halen we ongeveer dezelfde resultaten en verdere groei zonder het festival als uithangbord.

Een recordjaar qua impressies op Instagram

Het aantal impressies op sociale media is een goede graadmeter en indicator van de succesfactor van ons werk op sociale media. Impressies geven aan hoeveel mensen onze content te zien kregen. Op dat vlak was 2025 een absoluut recordjaar. Op Instagram telden we een markante 1.454.663 impressies.

Dat is een stijging van maar liefst 284% ten opzichte van 2023 (van 2024 hebben we helaas geen volledige cijfers).

Post	Impressions
 De Netflixreeks Adolescence schudt o...	183,457
 'Het is niet fair om aan een kwade pers...	48,310
 (NL) OPROEP: Vlaamse schrijvers gezoc...	38,624
 Nieuw op de line-up van Coming of Ra...	37,070
 Oproep schrijfresidentie Parijs 2026 ✨ ...	36,736
 Sara Leemans van Dansaertvlamingen int...	28,661
 Voor de veertiende keer trok deBuren ...	27,154
 Humor voor één keer serieus genomen: e...	26,966

Als we de best presterende Instagramposts bekijken, kunnen we daar enkele succesfactoren uit destilleren. Eén keer gingen we viraal met een post die 183.456 impressies haalde: de Instagram-aankondiging van ons debat 'We moeten het hebben over onze jongens' naar aanleiding van de Netflixhit Adolescence. Zowel het programma als de aankondiging zaten pal op de tijdsgeest en wisten de emotie uit de reeks visueel te vertalen. Met sprekers

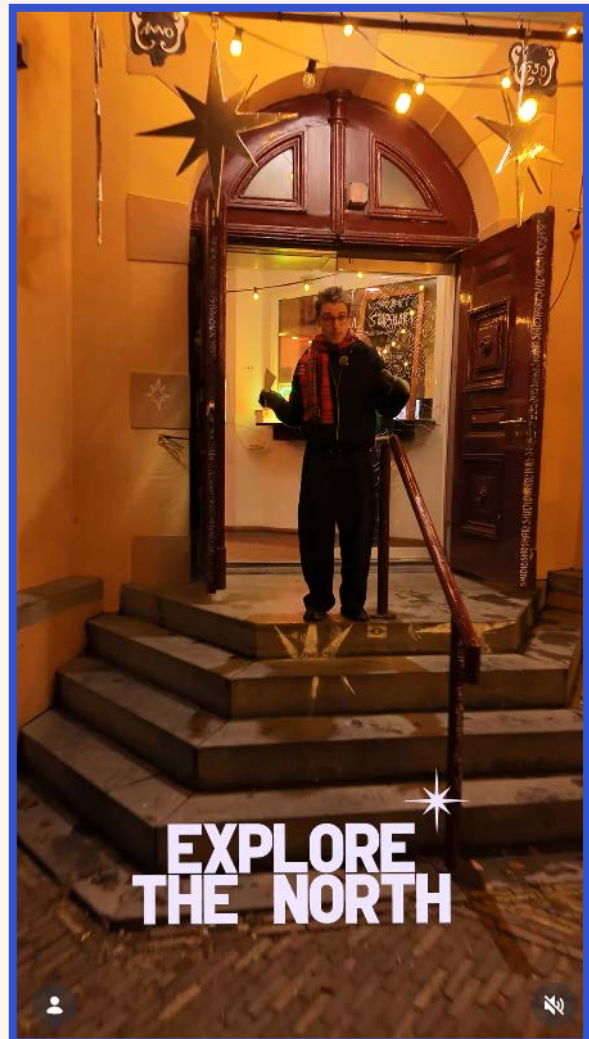
als journalist en feministische Instagramactivist **Nienke 's Gravemade** en **Eva Hofman** die als onderzoeksjournalist afdaalde in de manosphere, hadden we twee ambassadeurs met autoriteit over het onderwerp.

Ook bij de programma's 'Coming of Rage' en 'Het is maar om te lachen' capteerden we de tijdsgeest en de emotie rond een actueel onderwerp perfect en dat wierp zijn vruchten af.

Videoreporters zorgen voor zichtbaarheid bij partnerprogramma's

Omdat het experiment met een videoreporter tijdens ons festival 'We zullen doorgaan' zo gesmaakt werd, breiden we daar een vervolg aan. Deze keer stuurden we videoreporters uit naar festivals waarvan deBuren partner was (FAAR, Explore the North, Festival van de Gelijkheid). Met reportages terplaatse maakten onze reporters zichtbaar wat anders makkelijk tussen de plooiën verdwijnt: dat deBuren veel Nederlands talent in Vlaanderen op de kaart zet en omgekeerd.

De videoreportages halen stevast een hoog bereik en worden ook gesmaakt door mensen die niet op de bewuste evenementen waren. Ook wordt in de video's getoond wat het publiek in de zaal niet ziet: hoe deBuren een netwerk creëert, faciliteert en onderhoudt, van Leeuwarden tot Oostende.

Festivalreporters Sharvin Ramjan (links) en Arnoud Boey (rechts) op het festival van de Gelijkheid in Gent en op Explore The North.

Impactcampagne: Wie het (niet) weet mag het zeggen

In 2024 namen we ons voor om meer nieuw publiek – met een extra focus op Nederland – aan te boren en aan deBuren te binden door content aan te bieden en te promoten. Op basis van verschillende brainstorms met het team, tekenden we een impactcampagne uit die als titel ‘Wie het (niet) weet mag het zeggen’ kreeg.

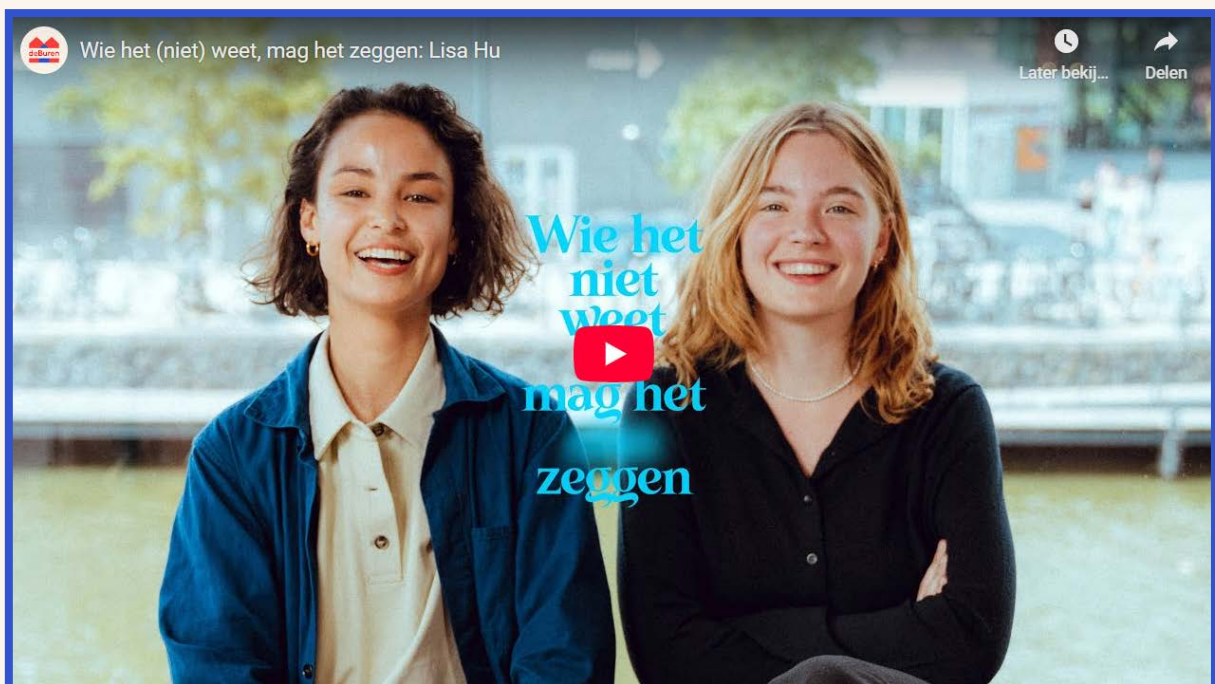
Die campagne had als centrale thema ‘waarheid’ – omdat het concept ‘waarheid’ onder druk lijkt te staan en omdat dat thema vanuit verschillende hoeken en disciplines benaderd kan worden. Het opzet van de campagne was om een digitaal equivalent voor ons magazine en/of een podiumprogramma van deBuren te creëren. Omdat het digitaal is, kan de inhoud publiek bereiken, aanspreken, inspireren en aan het denken zetten in de volledige Lage Landen.

Inhoudelijk lag deze campagne heel dicht bij onze reguliere programmatie, met een interviewer – podcastmaker **Charlotte Remarque** – en gasten die we uit onze alumni pikten, aangevuld met experts uit Nederland en Vlaanderen:

- Waarom wetenschap geen mening is en politieke leiders erop los kunnen liegen. Met essayist en politicoloog **Wyske Versteeg**
- Wie mag het woord nemen en wie wordt geloofd? Met sociaal ontwerper en socioloog **Lisa Hu**
- Wie bedriegt zichzelf? Met **Sarah Arnolds** en **Tülin Erkan**
- Waarom niet-weten ook nuttig kan zijn. Met zenboeddhist en filosoof **Tom Hannes**

Vormelijk haalden we de mosterd bij tal van populaire podcasts die furore maken op social media. We namen een klein productiehuisje onder de arm en een vormgever om ervoor te zorgen dat de gesprekken niet louter een captatie van een podiumprogramma zouden worden, maar videocontent die ook op sociale media mensen aan het denken kon zetten.

- Elk gesprek werd een volwaardige podcast van net geen uur lang (te vinden op Spotify, Soundcloud,...)
- De vidcast (podcast met beeld) is te bekijken op YouTube
- Voor elk gesprek monteerden we drie teasers voor social media
- Die teasers adverteerden we specifiek in Nederland

De impact van de impactcampagne

We zijn heel tevreden van hoe de campagne eruitzag en ook inhoudelijk vinden we de vier gesprekken heel sterk. Wel hebben we ontvonden dat gesprekken over filosofie, sociologie, literatuur en zingeving zich niet zo eenvoudig laten verpakken in prikkelende teasers – laat staan dat dat veel potentieel heeft om viraal te gaan.

Enkele cijfers op een rij:

- 1.800 websitesessies op de podcastpagina van 'Wie het (niet) weet mag het zeggen'
- 1.700 luistersessies via Soundcloud
- 457 luistersessies via Spotify
- 1.413 keer bekeken via YouTube

Daarnaast ook de cijfers van de teaservideo's op Instagram en Facebook:

- In totaal bereikten we daar maar liefst 190.994 views mee
- We bereikten hoofdzakelijk mensen die ons nog niet volgen en deBuren nog niet kennen (bij sommige video's tot meer dan 90% nieuwe mensen)
- Dankzij betaalde advertenties op sociale media hebben we nagenoeg 100.000 accounts in Nederland bereikt

Wat nemen we mee?

De impactcampagne was een leerrijke zoektocht naar manieren om nieuwe mensen te bereiken en hen warm te maken voor de werking van deBuren. In het eerste opzet zijn we sowieso geslaagd. De doorstroom van louter bereik naar engagement kan beter. De impactcampagne bewijst dus zijn potentieel, maar dient in de toekomst verscherpt te worden. Hieronder formuleren we enkele suggesties om dat te doen:

- Een minder filosofisch thema dat meer op de emoties en tijdsgeest inspeelt
- Een format dat speelser is dan een diep gesprek, zonder dat we daarbij inboeten op inhoud of kwaliteit
- Een titel en thema dat iets meer afgebakend is
- Meer inbedding van het thema en de campagne in de reguliere werking

Vergelijken we de impact van deze digitale campagne met die van het oude printmagazine, dan kunnen we enkel besluiten dat dit de juisteweg is die we verder moeten bewandelen om deBuren op de kaart te zetten in de toekomst.

In de media

Ook in 2025 wisten de media deBuren te vinden: meer dan 80 keer verschenen we in de krant, op de radio, of op tv in Nederland en Vlaanderen. Vooral de alumni van onze talentontwikkelings-trajecten werden goed opgepikt. De media doen bovendien steeds vaker een beroep op (oud-) deelnemers van Nieuw Geluid om duiding te geven als experts in hun vakgebied.

Een aantal hoogtepunten:

- Maar liefst 65 keer wisten de Nederlandse en Vlaamse media alumni van Nieuw Geluid te vinden. Vaak mogen ze aanschuiven als expert en duiding geven in kranten, op de radio en in duidingsprogramma's op tv. {zie hoofdstuk Nieuw Geluid}
- Directeur van deBuren **Willem Bongers-Dek** mocht aanschuiven bij meerdere media: in De Volkskrant over deBuren, bij het radio-programma Pompidou (Klara, VRT) over het boekenvak en over het Vlaams-Nederlands cultuurbeleid in tijdschrift de lage landen.
- NPO Luister en Zandman namen beide de vijf beste podcasts van de audiowedstrijd Korte Golf op.
- Nieuw Geluider en host **Annelies Bontjes** mocht het tijdens Nieuwe Feiten op VRT Radio 1 uitgebreid hebben over onze uitverkochte 'Verkiezingsavond: bitterballen en bingo' op de Nederlandse verkiezingsdag.
- **Joost Prinsen** schreef zijn eigen In Memoriam voor een programma van deBuren in 2012. Dat In Memoriam vormde op 4 november de rode draad in het tv-programma 'In Memoriam: Joost Prinsen' op NPO2.
- NOS bracht een stuk over de aanpak van grenscriminaliteit in Zuid-Limburg, naar aanleiding van onze gespreksavond in Maas-tricht.
- **Suzanne Roes**, filosoof en Nieuw Geluider, mocht aanschuiven aan de tafel van Het Filosofisch Kwintet op Omroep Human om te praten over geboortepolitiek.
- De podcast Aangereden van oud-schrijfsident **Kenneth Berth**, die hij maakte met VRT Radio 1 en met steun van deBuren en het Vlaams Audiovisueel Fonds, werd opgepikt en geprezen door Vlaamse en Nederlandse media.
- 'rode runen': de herontdekking van **Ella Wassenaer** – de dichtbundel die we uitbrachten i.s.m. Explore the North en Pelckmans Uitgevers – ontving lovende recensies van de lage landen en De Mediakaravaan. Tijdens de podcast De Jaren (Klara, VRT) werd **Ella Wassenaer** en haar visionaire poëzie geprezen door auteur **Annelies Verbeke**.

Suzanne Roes op Het Filosofisch Kwintet

Samen staan we sterker

4.1 Vlaams-Nederlandse samenwerking

Tijdens de door deBuren voorgezeten Vlaams-Nederlandse directie-overleggen stond de onderlinge kennisdeling en afstemming centraal. In een veranderende context en tegen de achtergrond van de meerjarenplannen in uitvoer en voorbereiding bleek het andermaal nuttig om op gezette tijden de koppen bij elkaar te steken.

Belangrijke momenten waarop dit netwerk ook breder zichtbaar werd, waren de eerste editie van Nederlands Centraal van de Nederlandse Taalunie, de samenwerking rondom de theaterfestivals en theaterteksten, de samenwerking met de lage landen op FAAR in Oostende en de piekprogrammering tijdens Explore the North in Leeuwarden.

Op Explore the North kwamen twee lijnen uit de structurele Vlaams-Nederlandse samenwerking bijeen: de gezamenlijke aanwezigheid van deBuren (via programmering) en de lage landen (via de Mediakaravaan) en de presentatie van 'rode runen' met steun van het Nederlands Letterenfonds.

Een vaste waarde in dit opzicht blijft de immer groeiende Week van het Nederlands, waarover hieronder meer.

4.2 Week van het Nederlands

Van 4 tot 12 oktober 2025 werd de veelzijdigheid van onze taal voor de elfde keer gevierd tijdens de Week van het Nederlands (WvhN), een samenwerking tussen de Buren en de Nederlandse Taalunie. Sinds de start is de WvhN een ambitieuze communicatie- en promotiecampagne voor onze taal die steunt op deze hoekstenen:

- een doordachte en inclusieve communicatiestrategie;
- een gevarieerd aanbod aan activiteiten, gedragen door een groot netwerk van partners in het talige, (socio)culturele en onderwijsveld;
- een toegankelijke Taalkrant met creatieve schrijfp opdrachten, gekoppeld aan de wedstrijd 'Taalkunstenaar van de dag';
- de selectie van twee ambassadeurs met een warm hart voor het Nederlands, één Vlaming en één Nederlander;
- de productie van een voorstelling waarmee de ambassadeurs op tournee gaan naar scholen en podia in de Lage Landen, om de campagne ook live tot bij het publiek te brengen.

Op reis in taal

Elk jaar wordt de WvhN opgehangen aan een thema dat de rode draad vormt voor alle productie en communicatie. In 2025 was dat 'Op reis in taal'. De Nederlandse muzikant, schrijver en journalist **Aafke Romeijn** en de Vlaamse schrijver, presentator, comedian en alumnus van talentontwikkelingstraject Nieuw Geluid **Kelia Kaniki Masengo** waren in 2025 de ambassadeurs en namen het hele taalgebied mee in hun enthousiasme voor het Nederlands. Ze traden op als boegbeelden van de campagne, stonden de pers te woord en maakten een voorstelling over de verrassende etymologie van het woord 'baas', het meest uitgeleende Nederlandse woord in andere talen. 1403 mensen woonden de voorstelling bij.

De impact van de Week in 2025

Sinds deBuren in 2019 de organisatie van de WvhN in de Lage Landen op zich heeft genomen, groeit de Week structureel – organisch en strategisch, offline en online.

- **Sterke partnerschappen.** Het is onze ambitie om de WvhN jaar na jaar steviger te verankeren in ons taalgebied. Daarom investeren we doelgericht in sterke, duurzame relaties met een breed scala aan organisaties en partners. In 2025 werd onder meer de samenwerking met het Instituut voor de Nederlandse taal (INT) uitgebreid, wat zijn neerslag kreeg in meer gedeelde content, een podcast met de ambassadeurs en een frisse taalquiz. Met het Meertens Instituut mochten we een belangrijke partner in de neerlandistiek toevoegen aan ons netwerk.
- **Meer activiteiten dan ooit.** Heel wat activiteiten tijdens de WvhN komen tot stand met onze ondersteuning, maar niet noodzakelijk met de WvhN als (co)producent. Onze dienstverlening naar partners bestaat vooral uit het zichtbaar maken van hun activiteitenaanbod door het op te nemen in onze communicatie. Die aanpak werpt zijn vruchten af: we merken dat steeds meer organisaties hun activiteiten bewust tijdens de WvhN plannen om ze extra kracht bij te zetten. De stijgende trend in het aantal activiteiten zette zich dan ook in 2025 door: we telden 137 activiteiten – in 2024 waren dat er nog 116. Het draagvlak voor de WvhN blijft dus groeien.
- **Veel media-aandacht.** De WvhN was in 2025 ruim aanwezig in de pers, onder meer door de kopeling met de Grote Prijs Martine Tanghe in Vlaanderen en de uitreiking van de Taalboekenprijs in Nederland. De ambassadeurs mochten ook twee keer aanschuiven bij Frits Spits in De Taalstaat op NPO Radio 1.
- **Meer online publiek en meer interactie met dat publiek.** De WvhN wist de voorbije jaren een mooi publiek op te bouwen op sociale media. Na de campagne van dit jaar zagen we opnieuw een toename in het aantal volgers én meer interactie met dat online publiek, vooral via Instagram.
- **Uitbreiding van de Taalkrant:** online en internationaal. Van de papieren Taalkrant werden 4500 exemplaren verspreid, maar bovenal kreeg de Taalkrant in 2025 een stevige digitale make-over. Waar de papieren versie beperkt blijft tot de creatieve schrijfpoddrachten, bevat de onlineversie ook taalweetjes en -spelletjes, lesmateriaal, video's enz. De uitgebreide online Taalkrant miste zijn doel

niet: in de maand na de lancering werd hij door 6373 mensen geraadpleegd. Ook de Taalkunstenaarswedstrijd kende een groter bereik: 604 mensen namen deel aan de wedstrijd – een verdubbeling ten opzichte van 2024. In samenwerking met de Stichting NOB werd voor het eerst ook een wereldwijde spin-off van de Taalkrant gemaakt. Dankzij onze samenwerking met Luisterpuntbibliotheek en Bibliotheekservice Passend Lezen konden we ook in 2025 een audio- en brailleversie van de Taalkrant aanbieden.

Evenementen van deBuren in en rondom de Week

Traditiegetrouw organiseerde deBuren tijdens de WvhN zelf ook een aantal activiteiten, al dan niet in samenwerking met partnerorganisaties.

- **Welbeschouwd: workshop literaire kritiek** i.s.m. De Reactor en ILFU. Hoe bespreek je een boek? Hoe interview je een auteur? De 17 deelnemers gingen hierover in gesprek met ervaren literatuurbeschouwers.
- **Hoe staat het met onze taal?** Hoe ziet het geheime leven van een ghostwriter eruit? Waarom kopiëren wereldleiders elkaars simplistische taalgebruik? Hoe is het om op latere leeftijd Nederlands te leren? Wat is er mis met het woord 'Tokkie'? En hoe nuttig is het geven van feedback? Vlaamse en Nederlandse sprekers behandelden deze prangende taalthema's. Journalist, schrijver en programmamaker **Selma Franssen** presenteerde en de avond werd afgesloten met een performance van spoken word artiest **Sanne Lolkema**. 80 deelnemers woonden de avond bij.

- **Bij Debatdate** spraken de 30 deelnemers elke 20 minuten met een nieuwe gesprekspartner over een stelling waarover ze van mening verschilden. Filosoof, podcasthost en comedian **Bas Keemink** hostte de avond en zorgde voor korte, frisse interventies.
- **Lachen met deBuren**. Op 10 oktober 2025 nodigde deBuren de leukste opkomende comedytalenten uit Vlaanderen en Nederland uit om een avondje te lachen. 105 mensen genoten van de grappen van onder anderen **Dena Divah**, **Laurien Vereecken**, **Marie Koet**, **Bas Keemink** en **Maurits Niesink**. Voormalig rapper en Rotterdammer Steff Balm was de MC van de avond.
- deBuren verleende tot slot zijn medewerking aan de feestelijke openings- en slotmomenten van de WvhN. Het startschot werd gegeven op de **Nacht van het Nederlands** in de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren (KANTL) in Gent en de WvhN werd afgesloten op het **Taalfeest** in Tivoli Vredenburg in Utrecht. De ambassadeurs brachten er hun voorstelling rond etymologie. Beide evenementen waren publiek toegankelijk, genoten aanzien in het talig-literair-culturele veld en gaven de WvhN extra glans.

Week van het Nederlands Kantl

4.3 Shakespeare - Lage Landen Liefde

Als andere organisaties in het Vlaams-Nederlandse culturele veld grensoverstijgende initiatieven nemen, staat deBuren klaar om te ondersteunen met expertise, ondersteuning en communicatie. Zo zijn we al sinds de oprichting in 2021 partner van het Vlaams-Nederlandse festival voor toneelschrijfkunst, **Shakespeare is Dead**, dat afwisselend plaatsvindt in Leuven en Amsterdam. In 2025 namen de Nederlandse partners, De Brakke Grond en Theater Bellevue het voortouw in de programmatie en organisatie. DeBuren was specifiek betrokken bij de programma's die jonge theaterschrijvers ontwikkelkansen geven: Zoeklichtsessies, waar de deelnemers professionele feedback krijgen op een kort stuk theatertekst, en Scratch Nights, waarop acteurs van het ITA scènes van de deelnemers spelen. Op de open oproep reageerden veel oud-residenten van deBuren, en **Marieke Ornelis**, **Johannes Lievens**, **Aska Hayakawa** en **Flora Kenza Nacer** werden ook geselecteerd. Binnen de programmalijn De Overlopers werden schrijvers voor het papier uitgedaagd om

een podiumscène te schrijven. DeBuren droeg hiervoor **Uschi Cop** aan, en ook oud-residenten **Pete Wu** en **Aya Sabi** traden op in dit kader. Tijdens voorstellingen en netwerkmomenten hadden zij de gelegenheid om elkaar en relevante organisatoren en programmeurs te ontmoeten.

De Brakke Grond vroeg deBuren ook om, na eerdere deelname, ook betrokken te zijn bij het Vlaams-Nederlandse bezoekersprogramma **Lage Landen Liefde**. In dit programma reizen programmeurs de grens over om nieuwe makers te ontdekken tijdens het Vlaamse en Nederlands Theaterfestival. deBuren nodigde de Nederlandse programmeurs uit en deed suggesties voor de jonge toneelschrijvers die in dit traject voorgesteld zouden kunnen worden, van wie **Johannes Lievens** de selectie haalde. Voor het programma verzorgden we de communicatie met alle Vlaamse makers, het onthaal en de praktische ondersteuning.

Oud-residente Flora Kenza Nacer vertelt tijdens een Zoeklichtsessie meer over haar ingestuurde stuk © Nichon Glerum